

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobce: **A. D. V. R.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3
poštovní schránka 21/OAM

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, čj. OAM-1007/ZA-ZA11-P06-2019, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 11. 6. 2020 domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného (dále také „správní orgán“), kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 1 4a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval důvody pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, existencí důvodů pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 cit. zákona a pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 cit. zákona, dále se zabýval důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a cit. zákona a konečně i existencí důvodů pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b cit. zákona. Dospěl přitom k závěru, že v případě žalobce není dán žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jak jsou předvídaný výše citovanými ustanoveními zákona o azylu.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

3. Žalobce namítl, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byl jako účastník zkrácen na svých právech, proto rozhodnutí žalovaného napadl v celém rozsahu výroku. Má zato, že správní orgán porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Porušil také § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, neboť nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nepřihlížel ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo. Porušil i § 52 správního řádu, neboť neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci, a § 68 odst. 2 a 3 správního řádu, neboť odůvodnění neobsahuje zákonné náležitosti. Dále správní orgán porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a i § 23c zákona o azylu, neboť žalobce má zato, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu a v případě návratu do země původu mu hrozí, a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 Úmluvy proti mučení, neboť žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
4. Žalobce má za to, že mu měla být mezinárodní ochrana udělena, neboť to prokázal svou věrohodnou výpovědí. Připomněl, že pochází z Kubánské republiky, že je oponentem tamního režimu a po jedné události, při které s dalšími lidmi provolávali hesla o porušování lidských práv, se dostal do konfliktu s příslušníky policie. Ti jej předvolávali k výslechu, a poté co jim vyhrožoval stížností na jejich postup, přišli k němu domů a chtěli ho někam odvést, čemuž zabránila jeho matka. Na tento incident si s matkou stěžovali, avšak stížnost nebyla vyšetřena. Žalobce byl vyslýchán i v souvislosti se zaměstnáním v České republice, jeho kamarád byl v souvislosti s incidentem zbit.
5. Žalobce namítl, že žalovaný nesprávně posoudil možnost udělení azylu dle § 12 písm. a) i b) zákona o azylu kvůli projevování protivládních názorů. Jeho posouzení vychází z předpokladu, že ojedinělý veřejný projev politického názoru nemůže vyústit v pronásledování, a tvrzení žalobce vyhodnocuje jako nevěrohodná. Žalovaný však tento svůj závěr neopřel o jakékoliv objektivní informace, ale o své vlastní subjektivní a nepodložené domněnky. Závěr žalovaného je v tomto směru nesprávný a nepřezkoumatelný. K tomu poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu.
6. Pokud jde o vyslovení závěru o nevěrohodnosti, žalobce zdůraznil, že mu musí vždy předcházet náležitá snaha žalovaného odstranění nejasností a vysvětlení rozporů. Nevysvětlené rozpory pak musí být skutečně nebanálního charakteru a musí se týkat podstatných okolností podané žádosti. K tomu poukázal na Praktickou příručku EASO k posuzování důkazů. Dle žalobce se žalovaný měl pokusit rozpory týkající se

podstatných okolností vyjasnit ve spolupráci se žalobcem a zvážit důvody jejich vzniku, zohlednit příslušnou judikaturu a respektovat zásadu „v pochybnostech ve prospěch žadatele“.

7. Dále žalobce namítl, že žalovaný zcela nesprávně označil obavu žalobce z problémů s policií jako spekulativní domněnku. Poukázal na to, že Kuba je bezesporu totalitním režimem pošlapávajícím lidská práva, kde nelze bez dalšího presumovat, že by jeho věc byla spravedlivě vyřešena a že by se mu dostalo před jednáním policistů náležité vnitřní ochrany. Žalovaný se ostatně vůbec nezabýval prokázáním svého závěru, že se žalobce mohl na státní orgány o pomoc skutečně obrátit, nepodpořil je ani žádnou citací ze zpráv o zemi původu. V tomto směru poukázal na bod 27 preambule kvalifikační směrnice, dle něhož platí vyvratitelná domněnka, že je-li původcem pronásledování nebo vážné újmy stát nebo státní subjekt, není účinná ochrana žadateli dostupná, což potvrzuje i judikatura. Dle žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí chybí skutkové závěry v tom ohledu, zda by se právům žalobce v jeho konkrétním případě vůbec mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů. Žalovaný se v odůvodnění rozhodnutí nezabývá ani otázkou, zda a jaké prostředky nápravy právní řád Kuby poskytuje, zda jsou fakticky dostupné i žalobci a jaká je praxe při jejich uplatňování. K posouzení dostupnosti vnitřní ochrany dle žalobce nepostačuje pouze shromáždění informací o existenci konkrétních prostředků ochrany zakotvených v právním řádu země původu žadatele. Rovněž z judikatury vyplývá, že povinnost nejdříve využít prostředky ochrany státu původu nemusí být nutně splněna vždy, žadatel se přesto může kvalifikovat pro udělení mezinárodní ochrany. K tomu rovněž poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Dle žalobce tedy skutečnost, že se nedomáhal ochrany před výhrůžkami ze strany příslušníků státních orgánů u příslušných státních orgánů, není sama o sobě relevantní pro posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany a neodůvodňuje její neudělení.
8. K argumentaci žalovaného o účelovosti podání žádosti žalobce poukázal rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 Azs 27/2019-52, v němž tento soud mimo jiné uvedl, že „...*mezinárodní ochranu lze z azylově relevantních důvodů poskytnout i žadateli, který žádost podal zcela zjevně účelově*“. Žalobce rovněž odmítl, že by neexistence nebezpečí vyplývala ze skutečnosti, že mu bylo umožněno odcestovat, k čemuž rovněž poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Žalobce poukázal i na důkazní standard u obou forem mezinárodní ochrany a rozložení důkazního břemene v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Žalovaný dle jeho názoru chybně provedl test přiměřené pravděpodobnosti pronásledování a reálného nebezpečí vážné újmy.
9. Dále žalobce poukázal na pochybení žalovaného týkající se použitých zpráv o zemi původu. Dle jeho názoru informace poskytnutá zastupitelským úřadem Kuby nemůže naplňovat podmínky ustanovení § 23c zákona o azylu, není transparentní, vyvážená ani důvěryhodná. Informaci OAMP a zprávy MZV označil za velmi obecné ve vztahu k možnosti kubánských občanů cestovat do zahraničí. Uvedl, že stále existuje skupina osob ohrožených skutečným nebezpečím vážné újmy v případě dlouhodobého vycestování do zahraničí a žalovaný neuvedl, proč by k ní žalobce neměl náležet. Objektivnost informací vztahujících se k situaci navracejících se emigrantů poskytnutých ZÚ Havana, příp. MZV ČR, označil za pochybnou. Uvedl, že se na Kubu nemůže vrátit, a proto svou situaci nemůže řešit ani v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Obává se, že by tam byl zadržen a podroben sankčním opatřením ze strany státních orgánů.

Upozornil, že na Kubě nedošlo k žádné pozitivní zdokumentované změně týkající se zacházení kubánských státních orgánů s osobami, které v zahraničí požádaly o azyl.

10. Závěrem žalobce shrnul, že v případě návratu mu hrozí pronásledování pro projevení protivládního politického názoru a vážná újma v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení či trestání z důvodu konfliktu s policisty a také v důsledku návratu po neúspěšné žádosti o azyl v zahraničí.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

11. Správní orgán vyslovil nesouhlas s žalobními námitkami a setrval na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí, na které odkázal, a navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že při rozhodování vzal v úvahu tvrzené skutečnosti a přihlédl k nim, že shromáždil adekvátní a aktuální informace o situaci na Kubě a vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Má zato, že v průběhu správního řízení postupoval v souladu s právními normami, jimiž je pro případ správního řízení ve věci rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu vázán. Podotkl, že žalobce měl možnost seznámit se se shromážděnými podkladovými informacemi, vyjádřit se k nim, případně je doplnit. Doplnění informací či jiných podkladů, jež by byly způsobilé doložit tvrzení žalobce o důvodnosti jím podané žádosti, však v průběhu správního řízení neučinil. Nynější snahu zpochybnit závěry mající dostatečnou oporu ve shromážděných podkladech proto označil za účelovou.
12. V reakci na žalobní námitky žalovaný uvedl, že žalobce v žalobě nepředkládá žádné konkrétní důvody, pro něž by se měl stát subjektem, na jehož postihu by v případě jeho návratu do vlasti měly mít kubánské úřady zájem. Takovému zájmu nenasvědčují ani jeho tvrzení uvedená v rámci správního řízení. K tomu, že správní orgán nemá důvod nevycházet ze zprávy MZV ČR, žalovaný poukázal na rozhodnutí NSS ze dne 4. 7. 2013, čj. 7 Azs 11/2013-25.
13. Žalovaný konstatoval, že vzhledem k obsahu žalobcových sdělení stran tvrzeného incidentu s policií a jeho následků není důvod jej řadit k osobám, u nichž je riziko pronásledování či skutečného nebezpečí vážné újmy pravděpodobné. Námitka vycházející z připisovaného politického přesvědčení žalobce nemá oporu v jeho sděleních. Již při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 19. 11. 2019 uvedl, že žádné politické přesvědčení nemá. Své obavy odvíjí od tvrzení o konfliktu s kubánskou policií na jaře 2019. Ze žalobcových tvrzení však nevyplývá, že by v této souvislosti byl podroben jednání svědčícímu o riziku pronásledování či vážné újmy. Naopak uvedl skutečnosti, z nichž lze s vysokou pravděpodobností usuzovat na nezájem kubánských státních orgánů jej po zmíněném konfliktu nadále sledovat či přímo diskriminovat. Nebyl z ničeho obviněn ani trestě stíhán, Kubu mohl opustit legálně s platným pasem a vízem, aniž by mu kdokoli ve vycestování ze země bránil. Žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž popsal sled úvah vedoucí jej k závěru, že žalobce zemi opustil na základě vlastního subjektivního rozhodnutí, nikoli pod tlakem objektivních okolností z hlediska mezinárodní ochrany relevantních. Svou totožnost a státní příslušnost doložil v průběhu správního řízení cestovním dokladem Kuby platným do 6. 11. 2024.
14. Žalovaný setrval na stanovisku, že žalobcem předkládané obavy jsou neopodstatněné, že žalobce postupuje účelově. Sám uvedl, že krom tvrzených potíží, které ve svých sděleních klade do souvislosti s konfliktem v květnu 2019, jiné problémy se státními orgány Kuby

neměl. Do ČR vycestoval za prací a o mezinárodní ochranu požádal se značnou časovou prodlevou nesvědčící o palčivosti prezentovaných obav.

15. Žalovaný má zato, že žalobce nebyl na svých právech zkrácen postupem ve správním řízení ani závěrem o nevěrohodnosti jeho tvrzení, že byl v červnu 2019 předvolán na polici k pohovoru kvůli událostem z května 2019. Tento závěr v odůvodnění napadeného rozhodnutí podepřel logickým vysvětlením. V rámci správního řízení mu poskytl dostatečný prostor k vysvětlení nezbytných souvislostí. Za účelem řádně zjištěného stavu věci a odstranění rozporů a nejasností byly žalobci v rámci pohovoru kladeny zpřesňující otázky, jak vyplývá z protokolu pořízeného při tomto úkonu. Nadto žalovaný připomíná, že žalobce má v zemi původu příbuzné, s nimiž ve vlasti žil. Žalovaný dodal, že žalobce má možnost legalizovat si svůj další pobyt na zdejšího území prostřednictvím jednoho z pobytových institutů podle zákona o pobytu cizinců, preferuje-li takovou možnost víc, než život na Kubě. Na tuto alternativu poukázal již v napadeném rozhodnutí.

IV. Jednání před soudem

16. Při jednání soudu konaném dne 2. 6. 2021 setrvaly obě strany sporu na svých argumentech, právních závěrech a procesních návrzích.
17. Žalobce se vyjádřil k otázce týkající se jeho předvolání na policii začátkem června 2019 a kvůli jeho druhé cestě do ČR.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Po projednání věci dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
19. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce podal dne 13. 11. 2019 žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany v České republice.
20. Dne 19. 11. 2019 poskytl údaje k podané žádosti, kdy za důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se nechce vrátit na Kubu, protože se mu tam „staly některé věci“, je tam diktatura a on nesouhlasí s tamním systémem, a pokud jeden nesouhlasí, je považován za škůdce, tedy „pokud člověk není s nimi, tak je proti nim, oni hledají způsob, jak poslat člověka do vězení“. Dále sdělil, že dne 1. 5. 2019, když „probíhaly nějaké aktivity, tak se staly nějaké věci, o kterých nic neví, ale přišla k nim policie se psy, které poštvala proti němu a jeho přátelům“. Policie do nich začala strkat a jeho kamaráda zbila. Uvedl, že jemu se nic nestalo, avšak následně si šli stěžovat. Považuje to za porušování lidských práv, to, co se stalo, je i na internetu. Závěrem sdělil, že má strach se vrátit, jelikož ho „asi mají v hledáčku“. Uvedl, že jiné důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu žadatel nemá.
21. Téhož dne byl se žalobcem proveden i pohovor. Při něm uvedl, že poprvé si vyřídil doklady k odjezdu do ČR kvůli zaměstnání, kdy mu z továrny v ČR poslali doklady k vyřízení víz. Při tomto vyřizování a vycestování ze země žádné problémy neměl. K dotazu správního orgánu, zda měl nějaké problémy s vycestováním v srpnu 2019, uvedl, že ano, že na Kubě jsou lidé pracující pro stát, kteří však nejsou uniformovaní a kteří přijdou domů a vyptávají se. Na dotaz na konkrétní problémy s vycestováním v

srpnu 2019 žalobce uvedl, že „to souvisí s květnem“. Na opakovaný dotaz sdělil, že žádné problémy s odletem neměl, a že ani do 1. května 2019 neměl ve vlasti žádné potíže. K dotazu, proč požádal o mezinárodní ochranu až v listopadu, když přicestoval již v srpnu, žalobce odpověděl, že musel splnit pracovní smlouvu, kterou podepsal, práci zde měl na tři měsíce. Opakovaně si vyřídit vízum nemůže, protože „tam nechce, protože když se vrátí, tak bude vše jinak a na konci cesty je vězení“. K tomu, proč žádá o mezinárodní ochranu, když stále probíhá řízení o udělení zaměstnanecké karty, žalobce uvedl, že toto řízení může trvat i rok nebo dva. Uvedl, že chtěl žádat o mezinárodní ochranu, protože se nechtěl vrátit na Kubu a „řízení o zaměstnanecké kartě mu bylo jedno“, pouze musel splnit závazek vůči továrně.

22. K důvodům, pro které se odmítá vrátit do vlasti, žalobce sdělil, že „když je člověk na Kubě ocejchovaný, tak jakmile vstoupí na letiště, tak si ho policie všimne a bude mít problémy“. Myslí si, že bezproblémový odjezd z vlasti měl proto, že měl všechny dokumenty v pořádku. Dodal, že než vycestoval, tak byl na pohovoru u policie, která se ho ptala na cestu. Sdělil, že policie dělá rozdíl mezi tím, jestli člověk cestuje v osobních záležitostech nebo jestli mezitím je ještě nějaké velvyslanectví, on však měl závazek, tak ho pustit museli. K důvodům jeho žádosti o mezinárodní ochranu žadatel dále uvedl, že na Kubě má člověk všechny druhy problémů, když je do toho zapletená policie, výhrůžky a vězení. On konkrétně měl problémy s policií, která se ho několikrát pokusila poslat do vězení. Upřesnil, že si ho předvolali, vše bylo v pořádku, oni mu však poté začali vyhrožovat, když řekl, že nahlásí chování policie, oni mu řekli, že si může jít stěžovat, kam chce. Uvedl, že mu to řekl policista poté, co ho předvolali k pohovoru v souvislosti s tím, co se stalo dne 1. 5. 2019, kdy žalobce policistovi řekl, že si bude na jejich chování stěžovat. K dotazu upřesnil, že na policii byl předvolán, protože si dne 1. 5. 2019 šli na policii stěžovat, kde je ale nikdo je nepřijal a ani je tam nepustili. Na opakovanou otázku odpověděl, že to bylo právě kvůli tomu, co se stalo dne 1. 5. 2019, kdy křičeli věty o porušování lidských práv. Byl předvolán měsíc poté, někdy mezi 1. 6. a 7. 6., nebyl však z ničeho obviněn, byl to pouze pohovor, a poté ho pustili. Ještě tentýž den přišli k němu domů a skoro ho odvedli na policii, protože vyhrožoval policistovi tím, že si na něj bude stěžovat. Zopakoval, že ho chtěli odvést, ale jeho matka tomu zabránila. Přišli k nim proto, že jim na pohovoru řekl, že si bude na policii stěžovat, policista to poté řekl svému nadřízenému, kterému se to nelíbilo, tak jej chtěli znovu předvést. Právě ten nadřízený přišel k nim domů a právě při této příležitosti mu řekl, že si může stěžovat, kde chce, ale neuspěje. Žalobce uvedl, že v této době byl předvoláván na policii kvůli práci v ČR, a to z důvodu, že chtěli vědět, jakou práci si našel. Žalobce potvrdil, že kromě toho, že ho na začátku června navštívila policie, neměl s policií žádné jiné problémy. Společně s matkou si na jednání policie stěžovali dne 27. 6. 2019, nedostali však žádnou odpověď a on tedy předpokládá, že problém s policií trvá. K dotazu správního orgánu, který jej upozornil, že předtím uvedl, že od začátku června již s policií žádné problémy neměl, sdělil, že za problém považuje to, že na svou stížnost nedostal žádnou odpověď.
23. Dále žalobce zopakoval, že nesouhlasí s režimem, neměl však kvůli tomu žádné konkrétní problémy. Na otázku správního orgánu, co přesně mu brání v tom, aby se na Kubu vrátil a opětovně si legalizoval pobyt v ČR z území vlasti, uvedl, že se nechce na Kubu vrátit a riskovat, že se mu tam něco stane a ocitne se z nějakého důvodu ve vězení. K důvodu, pro který by měl jít do vězení, sdělil pouze, že aby to člověk pochopil, musel by žít na Kubě. Dle žalobce by se v jeho vlasti musela celkově změnit vláda, aby se tam

vrátil, a dodal, že by tam chtěl, protože tam má rodinu, po které se mu stýská, ale vrátit se však dle něj nemůže. K možnosti doložit na podporu svých tvrzení nějaké doklady, dokumenty či jiné materiály žalobce uvedl, že by mohl sehnat videozáznam z událostí ze dne 1. 5. 2019. K dotazu, zda je tam zachycen žalobce odpověděl, že je tam dle něj někde vzadu. Na opakovaný dotaz odpověděl, že na tom záznamu bohužel není, je tam však jeho kamarád, kterého policie vytahuje.

24. Ve správním spise jsou dále založeny listiny, které pro své rozhodování shromáždil žalovaný, a to Úřední věstník Kubánské republiky, ze dne 16. října 2012, obsahující zákon o migraci ze dne 20. září 1976 v novelizovaném znění a prováděcí předpisy k zákonu o migraci ze dne 19. července 1978 v novelizovaném znění, Informace MZV ČR, čj. 139413-6/2019-LPTP, ze dne 3. ledna 2020, Konzulární informace Velvyslanectví Kubánské republiky v ČR, Konzulární služby pro kubánské občany, z internetu dne 3. dubna 2019, a Informace OAMP ze dne 3. září 2019 - Kuba: Bezpečnostní a politická situace v zemi.
25. S podklady pro rozhodnutí ve věci byl žalobce seznámen ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu dne 11. 5. 2020.
26. Jak je již shora uvedeno, žalovaný ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že u žalobce není dán žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu.
27. Krajský soud na úvod předesílá, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, čj. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, čj. 2 Afs 37/2012-47; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
28. Žalobce v žalobě své obavy z návratu do země původu spojuje s pronásledováním dle § 12 písm. a) i písm. b) zákona o azylu kvůli svému předchozímu projevu protivládních názorů.
29. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
30. Důvody udělení azylu upravuje zákon o azylu v ustanovení § 12 tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
31. Pronásledování je v § 2 odst. 4 zákona o azylu definováno jako „závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání,

kteřá ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování“.

32. Podrobnější definici pronásledování obsahuje čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice, podle nějž je pronásledováním jednání, které je: „a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).“
33. Z výpovědi žalobce vyplynulo, že sice nesouhlasí s politickým systémem na Kubě, tyto své názory však, vyjma jediné shora popsané události dne 1. 5. 2019, nikde veřejně neprezentoval. Žalobce se tedy kromě této ojedinělé události nijak politicky neangažoval, dokonce vypověděl, že nemá žádné politické přesvědčení. Nelze tak u něj hovořit o pronásledování za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Jak totiž správně podotkl žalovaný, jediný veřejný projev názoru nelze považovat za dlouhodobé a uvědomělé uplatňování politických názorů nebo dokonce činnost, navíc žalobce nebyl ani během této jeho jediné aktivity zadržen ani následně z něčeho obviněn či stíhán. Již z tohoto důvodu žalobce nemůže splňovat podmínky cit. ustanovení.
34. Žalobce v souvislosti s hodnocením jeho veřejného projevu politického názoru žalovaným namítal, že ten nesprávně a nepřezkoumatelně vyhodnotil jeho tvrzení jako nevěrohodná.
35. K tomu krajský soud uvádí, že z rozhodnutí žalovaného rozhodně nevyplývá, že všechna tvrzení žalobce vyhodnotil jako nevěrohodná. Jako nevěrohodné označil pouze žalobcem tvrzený důvod předvolání na policii na začátku června 2019, tj. že by byl předvolán kvůli událostem, ke kterým došlo dne 1. 5. 2019, a podrobně rozvedl úvahy, které jej k tomu vedly (viz strana 5 napadeného rozhodnutí). Krajský soud při soudním jednání ověřil, že úvahy žalovaného byly v tomto směru správné. Při jednání soudu totiž žalobce k dotazu, proč byl předvolán na policii začátkem června 2019, uvedl, že v té době obdržel výhružky kvůli tomu, že chtěl podat stížnost, kterou předtím (dne 1. 5. 2019, tj. kdy došlo k incidentu), nepřijali, a když se na to šel zeptat, tak mu bylo vyhrožováno. Uvedl, že na policii byl předvolán 6. nebo 7. června, že mu bylo řečeno, aby už o nic nežádal, a že tam mu začali vyhrožovat a byl vyslechnut kvůli tomu, že podal stížnost, a že to mělo být motivem proto, že „by bylo podáno trestní oznámení, že si stěžuje“. Dále na dotaz, zda byl při té příležitosti dotazován na svou cestu do ČR, odpověděl, že kvůli své druhé cestě do ČR byl na policii předvolán na začátku června 2019. K opakovanému dotazu soudu, zda to bylo jindy, než 6. nebo 7. června, uvedl, že si to již nepamatuje.
36. Krajský soud souhlasí se žalovaným, že tvrzení žalobce o tom, že byl předvolán na policii začátkem června kvůli události ze dne 1. 5. 2019, čímž chtěl dokumentovat svoje pronásledování pro vyjádření protivládního názoru, neodpovídá skutečnosti. Žalobce byl, jak sám potvrdil při soudním jednání, předvolán na policii kvůli své stížnosti, kterou chtěl podat na policii kvůli tomu, jak dne 1. 5. 2019 zakročila na akci, které se účastnil. Rozhodně tedy nebyl předvoláván kvůli samotné své účasti na této akci a už vůbec z tohoto předvolání nelze dovozovat to (jak tvrdí), že se jej policie několikrát pokusila kvůli tomu poslat do vězení. Navíc při pohovoru dne 19. 11. 2019 odpověděl na dotaz

správního orgánu, že současně s tím (se stížností) byl předvolán na policii kvůli práci v ČR, kdy chtěli vědět, jak si tu práci našel. Při jednání soudu však uvedl, že si nepamatuje, kdy byl předvolán kvůli práci v ČR. Je tedy zřejmé, že jeho odpovědi v tomto směru nejsou po celou dobu konzistentní, a lze je označit za nevěrohodné. Je přitom vysoce pravděpodobné, že na policii byl předvolán právě kvůli své opakované cestě kvůli zaměstnání do ČR. S tím totiž koresponduje i to, že se krátce předtím (v dubnu 2019) vrátil po tříměsíčním pracovním pobytu v ČR za účelem zajistit si nové pracovní vízum, které si bez problémů vyřídil, a v srpnu 2019 z Kuby znovu bezproblémově odcestoval do ČR. Nutno tedy podotknout, že pokud by byl kubánskými úřady jakkoliv sledovanou osobou (jak žalobce uvedl „v hledáčku policie“), jistě by takový legální a zcela bezproblémový odjezd možný nebyl.

37. Lze bezpochyby obecně souhlasit s názorem žalobce uvedeném v žalobě, že jakémukoliv závěru o nevěrohodnosti, musí předcházet snaha o odstranění nejasností. V daném případě však byla tato snaha dostatečná, neboť žalobce byl na okolnost týkající se předvolání na policii dotazován opakovaně. Rovněž lze dodat, že jde o okolnost nebanálního charakteru, neboť právě se zmíněným předvoláním a následnou stížností spojuje žalobce svoje potíže s policií, od čehož odvozuje i svou obavu z pronásledování.
38. Pokud jde o azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu, z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že žadatel o mezinárodní ochranu musí kumulativně splnit následující prvky definice uprchlíka: (1) Musí se nacházet mimo zemi svého původu (tato podmínka není explicitně v zákoně o azylu stanovena, neboť se presumuje z povahy věci); (2) musí mít odůvodněný strach; (3) jemu hrozí újma musí dosahovat intenzity pronásledování; (4) ochrana v zemi původu selhala; (5) musí být pronásledován z azylově relevantních důvodů; a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (viz § 15 zákona o azylu). V projednávané věci přichází v úvahu zejména body 2), 3) a 5) citované definice.
39. Posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování je úzce spjato s dalšími kritérii, jelikož přezkum udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu je postaven na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatelů do země původu. Jedná se tedy, obdobně jako u posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany, o prospektivní rozhodování. Samotné ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a odůvodněností strachu z pronásledování jako objektivním prvkem. Zkoumána je možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická. Z čl. 4 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), pak vyplývá, že pokud vyjde najevo skutečnost ukazující na „*předchozí pronásledování žadatele, jedná se o závažný ukazatel odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy*“. V tomto smyslu je tudíž třeba zkoumat „incidenty“ popsané žadatelem o mezinárodní ochranu, jež proběhly v minulosti, s ohledem na to, zda indikují přiměřenou pravděpodobnost pronásledování žadatele z azylově relevantních důvodů v budoucnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2017, čj. 5 Azs 62/2016-87).

40. Krajský soud po pečlivém posouzení výpovědi žalobce o jeho potížích ve vlasti ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobcem tvrzené potíže nebyly nijak intenzivní a že důvod k odjezdu měl spíše ekonomický podtext. Tomu odpovídá i skutečnost, že žalobce bezprostředně po opuštění Kuby a příjezdu do ČR v srpnu 2019 nepožádal o mezinárodní ochranu, požádal o ni až krátce před skončením platnosti jeho pracovního víza, a to dne 13. 11. 2019.
41. Ze zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným sice vyplývá, že Kuba je státem, v němž vládne autoritativní režim a v němž jsou základní práva jeho občanů respektována pouze v omezené míře. Zároveň zde dochází k represím vůči kritikům vlády, zahrnujícím svévolné zatýkání, věznění, či bití. Tyto represe však postihují pouze omezenou skupinu obyvatelstva (obránce lidských práv, nezávislé novináře atd.), do níž žalobce zjevně nepatří. Žalobcův jediný veřejný politický projev spočíval v tom, že se zúčastnil dne 1. 5. 2019 jedné akce, na níž provolával věty o porušování lidských práv. Za to jej nepostihla žádná perzekuce (ani zadržení, trestní stíhání či uvěznění). S ohledem na všechny uvedené skutečnosti krajský soud uzavírá, že není přiměřeně pravděpodobné, že by žalobci v případě návratu na Kubu hrozilo pronásledování pro zastávání určitých politických názorů, ani z žádného jiného azylově relevantního důvodu.
42. Krajský soud se tedy zcela ztotožňuje se žalovaným, že žalobcem uváděné skutečnosti nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu (či kvalifikační směrnice). Žalobcem popisované skutečnosti nejsou natolik závažné, aby dosáhly intenzity pronásledování, či mohly objektivně odůvodňovat strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů.
43. Nutno připomenout, že mezinárodní ochranu ve formě azylu lze udělit pouze osobě, která byla v zemi původu pronásledována ze strany tamních státních orgánů pro své politické aktivity, nebo má v případě svého návratu do země původu odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, národnosti, pohlaví, náboženství či příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů. V případě žalobce však tyto důvody shledat nelze.
44. Za zákonné a zjištěným informacím odpovídající považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny) i neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, neboť v případě žalobce k tomu nebylo opodstatnění. Ostatně ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 a § 14 zákona o azylu žalobce v žalobě žádné konkrétní námitky či výhrady nevzněl.
45. Krajský soud přezkoumal dále i postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské

důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování.

46. Žalovaný se odůvodnění neudělení doplňkové ochrany věnoval na stranách 8 až 11 napadeného rozhodnutí. Vycházel jak z výpovědí žalobce, tak i z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a způsobilé k posouzení, zda žalobci hrozí pro případ návratu skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není, přičemž konstatoval, že žalobce v zemi původu přičemž správně uvedl, že článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání je nutno ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva vykládat tak, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení článku 3 zmíněné úmluvy. Aby bylo možné pokládat trest za ponižující a aplikovat na něj zmíněný článek 3, musí ponižení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Takové nebezpečí přitom lze shledat pouze tam, kde hrozí reálně a bezprostředně, nikoliv tam, kde nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat.
47. Po provedeném přezkumu má krajský soud za to, že žalovaný se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem doplňkové ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, a proto se s jeho závěry a odůvodněním i této části rozhodnutí ztotožňuje a odkazuje na ně, jak připouští rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. Nejvyššího správního soudu. Nutno zopakovat, že žalobcem prezentované obavy, které odůvodňuje konfliktem s kubánskou policií z důvodu, že si na ni chtěl stěžovat, v žádné konkrétní problémy nevyústily. Ostatně žalobce sám při pohovoru 19. 11. 2019 uvedl, že si na policii stěžoval spolu s matkou dne 27. 6. 2019, a to poté, co jej tentýž den, kdy byl na pohovoru na policii na začátku června 2019, navštívili doma, a kdy matka měla zabránit jeho odvedení. A upřesnil, že následně již žádné potíže s policií neměl, za problém že však považuje to, že nedostal žádnou odpověď na stížnost. Žalobce tedy nebyl ani v souvislosti s účastí na akci dne 1. 5. 2019, ani v souvislosti předvoláním na policii v červnu 2019, ani v souvislosti s podanou stížností na policii podroben či vystaven žádnému jednání, které by svědčilo o riziku pronásledování či vážné újmy. Nikdy nebyl z ničeho obviněn, trestně stíhán či diskriminován. V daném případě by tedy bylo i nadbytečné zabývat se podrobněji podmínkami dostupnosti a účinnosti ochrany ze strany příslušných státních orgánů, jak žalobce požadoval v žalobě.
48. Žalovaný se dostatečně vypořádal i s otázkou, zda by žalobci mohla hrozit nějaká újma v souvislosti s tím, že se navrácí ze zahraničí po té, co podal žádost o azyl, přičemž žádné takové nebezpečí zjištěno nebylo. Krajský soud konstatuje, že z Informace MZV ČR ze dne 3. 1. 2020, čj. 139413-6/2019-LPTP, která je založena ve správním spise, vyplývá, že

ve většině případů se u občanů Kuby po návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí nemění zásadním způsobem jejich situace ve vztahu ke kubánským úřadům. S reintegrací takové osoby nemají zásadní problém a nemají zpravidla ani omezení v přístupu k sociálnímu a zdravotnímu systému či na trh práce. V drtivé většině případů kubánské úřady soustavně nesledují osoby, které se vrací do vlasti po dlouhodobějším pobytu v zahraničí. Soud podotýká, že z výše uvedených zpráv o zemi původu nelze obecně usuzovat o perzekuci kubánských občanů navrátilých se ze zahraničí, a to ani těch, kteří podali neúspěšně žádost o mezinárodní ochranu. Lze poukázat i na ustanovení § 19 odst. 2 zákona o azylu, podle kterého ministerstvo, popřípadě další orgány veřejné moci ČR, neinformují orgány země původu konkrétních žadatelů o mezinárodní ochranu o skutečnostech vztahujících se k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

49. Ve vztahu k použitým zprávám o zemi původu žalobce namítal i porušení ustanovení § 23c zákona o azylu, tedy nevyžádání si objektivních, důvěryhodných a transparentních informací z různých zdrojů. Krajský soud takovou vadu neshledal. Žalovaným shromážděné informace o zemi původu žalobce, tj. zejména Informace MZV ČR ze dne 3. 1. 2020 i Informace OAMP ze dne 3. 9. 2019, které jsou založeny ve správním spisu, shledal krajský soud objektivními i aktuálními v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí i vycházející z různých zdrojů, konkrétně MZV ČR, Informace OAMP odkazuje na zdroje informací v textu ve formě poznámek a seznamu použitých zdrojů vycházejících z podkladů zpracovaných mezinárodními organizacemi (např. organizacemi Amnesty International a Freedom House, ČTK, UNHCR atd.). Pokud jde o Informaci Ministerstva zahraničních věcí ohledně situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, jsou to právě i poznatky zastupitelských úřadů v zahraničí, které jsou nejbližší skutečnému stavu věci, jež jsou předávány příslušným správním orgánům za účelem rozhodovací činnosti, při níž jsou konfrontovány s poznatky zahraničních vládních orgánů o dodržování lidských práv a bezpečnostní situací v příslušné zemi původu. Není tedy žádného rozumného důvodu ze zprávy MZV ČR nevycházet. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je rovněž zcela zřejmé, že žalovaný posouzení zásadních skutečností ve věci opíral o Informace MZV ČR a Informace OAMP, nikoliv o informace poskytnuté zastupitelským úřadem Kuby, které žalobce rovněž obecně zpochybnil.
50. K výtkám žalobce ohledně obecnosti shromážděných zpráv žalovaným nutno znovu zopakovat, že žalobce není politickým aktivistou, ani disidentem, nebyl v zemi původu jakkoliv perzekuován, ani nikdy zadržen či vězněn. Bezesporu tedy nepatří do skupiny osob, které jsou objektem zájmu kubánských úřadů. Ani nyní v žalobě neuvedl žádné konkrétní důvody, pro něž by se měl takovým subjektem, na jehož postihu by v případě jeho návratu do vlasti měly mít kubánské úřady zájem, stát. Podklady shromážděné žalovaným v této věci proto považuje krajský soud pro posouzení konkrétní situace žalobce v daném případě za dostatečné.
51. Na Kubě v současné době neprobíhá žádný mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt, žalobce tedy není ohrožen vážnou újmou ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, to ostatně ve správním řízení ani v žalobě netvrdil. Přisvědčit lze i závěru žalovaného, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 písm. d/ zákona o azylu).

52. Krajský soud po zhodnocení výpovědi žalobce, věrohodnosti jeho tvrzení (k tomu viz shora), okamžiku podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a podkladových informací, nedospěl k závěru, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle 14a odst. 2 zákona o azylu.
53. Pro úplnost lze poznamenat, že ustanovení § 14b zákona o azylu upravuje doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny. V tomto směru však žalobce žádné důvody neuváděl a žalobní námitky nevznsl.
54. Závěrem nutno uvést, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu, které je nutno posuzovat u každého žadatele individuálně.
55. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž dostatečně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu).

VI. Závěr a náklady řízení

56. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
57. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Pověřený pracovník žalovaného při jednání prohlásil, že žádné náklady řízení neuplatňuje.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 2. června 2021

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně